

Johan van de Gronden

56

Directeur Wereldnatuurfonds (1963)

Filosoof Johan van de Gronden laat flink van zich horen in het maatschappelijk debat. Met veel lawaai zegde hij de samenwerking met Es-sent op toen die aankondigde te fuseren met de Duitse RWE, dat voor een groot deel draait op CO₂-uitsluitende kolencentrales. Het WNF zoekt samenwerking met het bedrijfsleven, als het gaat om duurzame energie en biodiversiteit, zoals met Unilever. De multinational promoot het gezamenlijke viskeurnemk (MSC). Het WNF draait voornamelijk op giften van donateurs, en dat zijn er veel (59 miljoen). Van de Gronden heeft sinds 2006 de leiding.

Nummer 57 staat op pagina 10

Quirijn Bolle

58

Oprichter Marqt (1975)

De kop van de Overtoom in Amsterdam doet vandaag de dag een beetje aan de Parijse hallen denken. Houten kisten met verse groenten worden op straat uitgestald. Een vishandel spijwt 's ochtends vroeg bakken met vers gevangen vis door hoge openstaande deuren naar binnen. Directeur Quirijn Bolle, de jongste van de lijst, zette met Marqt een innovatief supermarktconcept neer, dat het mogelijk maakt dat boeren en andere producenten uit de omgeving hun (biologische) waar elke dag in de stad kunnen aanbieden. Bolle sneed de tusschenhandel uit. De marge die deze schakel normaal pakt, verdeelt hij nu over aanbieders en klanten. Over vijf jaar zijn er tientallen winkels, als het aan de bevolging ondernemer ligt die het vak leerde bij Ahold.

Henk de Bruin

59

Hoofd Corporate sustainability office Philips (1950)

Twintig procent van de omzet van Philips bestaat uit duurzame producten: producten die volgens de multinational zuiniger en groener zijn dan hun voorganger. Omgekeerd is dat zo'n 1 miljard euro. Als hoofd duurzaamheid moet Henk de Bruin die kar trekken. Philips vond een zuinige houtkachel uit en de oplosbare lamp voor ontwikkelingslanden. Met zijn ketenaanpak - alle leveranciers zijn doorgeleefd op fairtrade en milieuvriendelijkheid - won Philips de VBDO-prijs (Vereniging van Belegers voor Duurzame Ontwikkeling). Het milieubureau van Philips bestaat al sinds 1970. In interviews benadrukt De Bruin dat het ook voor de sfeer beter is om te werken voor een bedrijf waar je trots op kunt zijn.

Ewoud Goudswaard

60

Directeur ASN bank (1958)

Ewoud Goudswaard was tot 2000 bankier bij NMB Postbank en ING Bank. Met vrouw en driejarige zoon reisde hij drie maanden door Australië en Nieuw-Zeeland. Het bleek een tijd van bezinning, zijn vrouw zegde haar baan als advocaat op en ging in het welzijnswerk, hij verruilde het snelle geld voor duurzaam geld bij ASN. De ASN Bank investeert alleen in bedrijven met goede papieren. Bedrijven dus „met hart voor het milieu en dierenwelzijn die goed voor hun personeel zorgen“. De bank, een dochter van SNS-REAA, groeit sinds de kredietcrisis: van 203.000 klanten in 2004 tot zo'n 400.000 nu. Goudswaards boodschap: de enige weg uit de door hebzucht veroorzaakte miserie is er een die acht op mensen voorrang geeft boven winst maken.

Willem Vermeend

61

Oud-minister (1948)

Ook Willem Vermeend mengt zich deze dagen in het duurzaamheidsdebat. Hij schreef het boek 'De kretedecrisis (en hoe we er sterker uit kunnen komen)'. Hij spuit overal zijn ideeën, bijvoorbeeld om werkgelegenheid te creëren door huizen te isoleren, zonnepanelen langs de snelweg te bouwen. Ook kleine bedrijven waarschuwt hij niet te wachten tot de bui overwaait, maar kansen te zoeken in de nieuwe markt van duurzame energie. Vermeend (van het belastingstelsel met de drie boxen) bedacht als minister van financiën (1994-2000) de regeling voor fiscaal vrij beleggen in duurzame projecten. Tot 2002 was de PvdA-er minister van sociale zaken. Sinds 2006 is hij hoogleraar fiscaal recht Universiteit Maastricht.

Nummer 62 staat op pagina 14

Bart Merkus

63

Directeur Verkade (1967)

Ook A-merken hebben gevoel. Verkade is de eerste grote chocoladefabrikant die helemaal is overgestapt op fairtradecacao en -suiker, naar aanleiding van alle berichten over slavernij-toestanden op de Afrikaanse plantages. Waarom? „Hier werken ook mensen van vlees en bloed“, zei directeur Bart Merkus in Trouw. Door deze stap neemt de wereldhandel in fairtradecacao meteen met twintig procent toe. Dat klinkt mooi, maar het is slechts een fractie van het totaal. Merkus hoopt een voorbeeld te zijn voor anderen. Met Verkade als afnemer worden volgens Max Havelaar en Oxfam Novib, die meehielpen, ruim 50.000 boerengemeenschappen in ontwikkelingslanden geholpen. Het Zaanse Verke- de is overigens in de Britse handen van United Biscuits.

Liesbeth van Tongeren

64

Directeur Greenpeace (1958)

Liesbeth van Tongeren haalde zich de woede op de hals van vissers en de minister omdat Greenpeace balsblokken in de Noordzee had gedumpt als protest tegen overbevissing. Met minister Verburg ging ze in het tv-programma Nova in debat: de zakelijk argumenterende Van Tongeren was overtuigend. Ze vertrok na haar studie internationaal recht in 1983 naar Australië waar ze zich opwerkte tot directeur van een vrouwenopvang. De van oorsprong Almeloze zit in het bestuur van Women on Top, dat meer vrouwen aan de top van politiek en bedrijfsleven wil. Zij en haar partner hebben een auto, maar gebruiken die alleen om hun zoon naar ver weg gelegen voetbalvelden te brengen.

Rob van Hattum

65

Rob van Hattum (1955)

Veelbesproken was het recente drieluik over duurzame energie dat Rob van Hattum voor het VPRO-programma Tegenlicht maakte. Voor veel mensen een eyepener. Nederland heeft de beste zonneceltechnologie van de wereld, maar ze worden weggekocht door het buitenland. Want in Duitsland, Spanje en zelfs Groot-Brittannië leveren wind en zon wel al een groot deel van de energie. Van Hattum houdt zich al zo'n vijfentwintig jaar bezig met het maken van radio- en televisieprogramma's over wetenschap en technologie. Zijn televisieprogramma's werden verschillende malen onderscheiden. Daarnaast is Van Hattum inhoudelijk directeur van NEMO, het Science Center aan het IJ in Amsterdam.

Tom Bade

66

Directeur Triple E (1961)

Publicist Tom Bade is, was van bestaande organisaties, druk bezig in zijn eenjige de natuur te promoten. Hij heeft een mini-kenniscentrum Triple E, gevestigd in Arnhem, en hij geeft lezingen en schrijft boeken over de economische waarde van de natuur en natuurbeloving. Mooie natuur trekt toeristen, trekt een bepaald soort bedrijven en dat is goed voor de economie. Voor Bade een argument om tegen de jacht op wilde gewinsten op de Veluwe te zijn. In Trouw: „Wie wel eens een ontmoeting met een wild zwijn heeft gehad, weet wat een belevenis dat is.“ Verder zit Bade in tal van kleine natuurclubs. Hij is begonnen als consultant bij KPMG.

Henk Kaskens is gespecialiseerd in vernieuwingen op het gebied van recyclen en composteren. „Compost wordt onderschat.“

Afval is een mooie grondstof

Maaike Bezemer

Zijn flinke Renault is niet zinnig, maar de vluchten naar Canada, waar zijn bedrijf Orgaworld twee vergistingsinstallaties realiseert, compenseert hij met Treas for Travel. En de moeite die Henk Kaskens doet om zijn huis energieneutraal te krijgen, is volgens hem een apart verhaal waard. Idealen gelden ook na werktijd.

Zijn ondernemerschap begon in 2000, toen zijn werkgever, de Brabantse afvalwerker Razob, werd overgenomen door Essent. „We waren al jaren bezig met vernieuwingen op het gebied van recyclen en composteren. Bij een log con- cern als Essent zag ik daar geen mogelijkheden voor.“ Met twee collega's begon hij voor zichzelf. Best gewaagd, zegt hij achteraf. Hij had voldoende technische kennis als ingenieur in industriële proces- technologie. „Maar ik had geen geld, een dochtertje en een hypo- theek.“

Eerst werden ze een halfjaar ter- ruggehuurd door Essent, daarna pakten ze in opdracht van Arcadis de gunstoverlast van verschillende computerinstallaties aan. Met succes. „Toen Arcadis een compo- seer- en vergistingsinstallatie in Le- lysstad wilde verkopen, zagen we onze kans. We zijn als missionaris- sen geld gaan zoeken.“

Nu heeft Orgaworld vijf compos- teerinstallaties, verspreid over Ne- derland. „Compost wordt onder- schat. Van afval maken we een vol- waardig product, dat de bodem en landbouwproducten voedt. Het

zorgt ook voor de opslag van een belangrijke hoeveelheid CO₂.“ Bovendien lukt het inmiddels om plantversterkende organismen in de compost te verminderen, die bevorderen het microbiologisch le- ven in de grond en gaan planten- ziektes tegen. Kaskens: „Dat scheelt kunstmest en bestrijdings- middelen.“ Bij twee installaties wordt het organische afval eerst vergist. Dat levert biogas op, wat wordt omgezet in groene stroom voor 4000 huishoudens.

Het voelt best goed om een nuttig bedrijf te hebben, zegt de direc- teur. „Ik ben niet elke dag blij hoor. We moeten winst maken, soms zit ik tot m'n nek in het af- val. Maar ik heb zo mijn trotse mo- menten.“

Voor missionaris gelden idealen ook na werktijd

Organisch afval is er in soorten, zo blijkt in de vergistingsfabriek in Lelystad. Bloemen die het op de velting niet gered hebben, gift, lui- ers en een hele lading voedings- middelen, grotendeels over de da- tum. Supermarktmix noemt Orga- world de laatste categorie: weetje- rottingsgeuren gecombineerd met zoete drinkyoghurt. Henk Kaskens heeft negens last van. Hij ziet ook geen afval. „Ik vind het een mooie grondstof.“ Hij heeft de installatie zelf verbeterd. In 14 zuurstofloze

ruimten helpen bacteriën om alle 'troep' om te zetten in biogas. Sappen lopen weg in de vloer, worden opgewarmd en vervolgens boven- op weer uitgesproeid. Door hoge temperaturen gaat de boel vanzelf gisten en komen er gassen vrij. Dat biogas wordt vervolgens omgezet in groene stroom. „Een natuurlijk proces, dat wij versnellen.“

Hoe mooi het proces ook is, Kas- kens moet bij gemeenten praten als brugman. „Heel vaak kiezen ze toch voor de goedkoopste oplos- sing: afval verbranden. Het blijven rekenmeesters.“ Wat dat betreft kunnen overheden en bedrijfsje- ven volgens Kaskens nog veel leren van Duitsland. „Daar kijken ze niet op een dubbeltje. Duitsland heeft een visie op duurzaamheid. Milieu- technologie is qua grootte verge- lijikbaar met de auto-industrie.“

In Nederland blijft het behelpen. „Ongeloflijk hoe de regelgeving hier veranderd is, in de tijd dat wij draaien hadden we de Regulerende Energiebelasting, toen kwam Mi- lieuqualiteit Elektriciteitsproduc- tie en nu heet het de Stimulerings- regeling Duurzame Energie. De overheid bewijst telkens dat ze niet te vertrouwen is.“

Een paar jaar terug werd beweerd dat gift verbranden niet veel slech- ter is voor het milieu dan compo- teren, er werd immers ook energie mee opgewekt. Een aantal ge- meenten stopte met het geschei- den ophalen van groenafval. Kas- kens blijft er verontwaardigd over. Ongegeneerd trekt hij een handje. „Het is een machine om te laten zien hoe nat zijn 'grondstof' is.“ Probeer maar eens een krop sla of

Henk Kaskens

Directeur afvalverwerker Orgaworld (1962)

een appel in brand te steken." Kaskens wil niet al te negatief doen. „Je kunt best invloed uitoefenen. Parlementariërs zijn heel benaderbaar. Mensen zoals Diederik Samson (7), daar heb je echt wat aan. We hebben voor elkaar gekregen dat luiers nu geaccepteerd zijn

als gift, een prachtproduct om te verstigen. En van het papier en plastic dat overblijft, persen we fuff, brandbaar materiaal voor energiecentrales." Kaskens wil zichzelf best een idealist noemen, maar een praktische „We willen meebouwen aan een

duurzamer wereld." Hij investeert nu in een project in Amsterdam waar ook bio-ethanol wordt gewonnen uit oude frituurolie. „Er wordt heel veel gepraat over de transitie naar duurzaamheid, maar we moeten ook een keer beginnen. Laten we wat gaan doen!"

Bert Metz

67

John Hontelez

68

Marcel Brenninkmeijer

69

Jacques Scheuten

70

Marian Minnesma

71

Oud-voorzitter VN-klimaat-panel (1945)

In 2007 ontving het VN klimaatpanel (PPC) samen met Al Gore de Nobelprijs voor de Vrede. Bert Metz, co-voorzitter van de PPC werkgroep die zich bezighield met maatregelen tegen klimaatverandering, was erbij. Twee decennia hield hij zich met klimaat bezig. Eerst als onderhandelaar voor het Kyoto-verdrag, later als voorzitter van een IPCC-werkgroep. In *Trouw* zei hij vorig jaar, toen hij met pensioen ging, 'redelijk optimistisch' te zijn dat de mensheid de omslag naar duurzaamheid zal maken. Hij rolde per toeval in de klimaatwereld. Als inspreur milieuhygiëne maakte hij een studieris naar de VS en werd milieustrategie in Washington. Preces op het moment dat het klimaatdebat tot ontwikkeling kwam.

Secretaris-generaal van het Europees Milieubureau (1954)

John Hontelez is een succesvolle lobbyist die de weg kent in Brussel. Hij wordt omschreven als een effectieve bruggenbouwer, geen rechtlijnige milieufreak. Hontelez staat aan het hoofd van het Europees milieubureau, dat verschillende EU-instellingen en de VN adviseert. In het bureau zijn acht grote milieukoepels vertegenwoordigd en daarnaast nog eens 130 kleinere milieusorganisaties, uit 31 landen. Zijn samenbindende talent komt binnen het bureau en daarbuiten van pas. Hontelez houdt van feestjes, waar hij politici met concrete voorstellen voor zich weet te winnen. Hij zit momenteel in een werkgroep die gaat kapten in het woud van EU-regels. „De irritatiefactor van te veel milieuwetgeving is hoog."

Jaap Dirkmaat

75

Wim Turkenburg

76

Directeur Nederlandse vereniging Natuurlandenschap (1958)

Hij zorgde er hoogst persoonlijk voor dat de korenwulf nog bestaat in Nederland. Onvermoeibaar is de beste omschrijving van Jaap Dirkmaat met zijn Vereniging Das en Boom, die het voor elkaar kreeg dat de rechter regelmatig verbod om verder te bouwen tot duidelijk was of er mogelijk een zeggenschapsak op het bouwterrein huide. Ook de kwijnende dassenpopulatie is inmiddels gegroeid tot 5000 dankzij Dirkmaats inspanningen. In 2006 doopte hij zijn vereniging om tot Vereniging Nederlands Cultuurlandschap. Hij bekommert zich om het boerenland met zijn slootkanalen, vlechtwegen en knotwilgen. Een werkgroep over dit onderwerp, onder leiding van Rinnooy Kan (19), maakte gebruik van zijn expertise.

Marleen Janssen Groesbeek

72

Wijnand Duyvendak

74

Journalist Financieel Dagblad (1963)

Het allereerste boek in Nederland over maatschappelijk verantwoord ondernemen staat op naam van Marleen Janssen Groesbeek. Dat was in 2001. Zo vroeg was deze redactrice van het HD er al bij. Het tekent de economie dat ze dit onderwerp nooit meer heeft losgelaten, ook al stond ze er bij haar krant in het begin vrijwel alleen voor. Ze heeft inmiddels heel wat andere tijdschriften gepubliceerd en ze geniet in financiële kringen als pensionfondsen groot respect, wordt gevraagd uit te leggen waarom duurzaam beleggen meevraande kan creëren. Ze publiceert ook in andere media en werkt mee aan tv-programma's. Nummer 73 staat op pagina 16

Oprichter Scheuten glas en solar (1949)

"Zonnekoning" Jacques Scheuten boerde in de jaren tachtig goed met inbraakwerend glas. Hij gaat met zijn tijd mee: nu is hij specialist in glas dat warmte opwekt. Scheuten glas en solar heeft projecten als de nationale bibliotheek in Parijs gedaan. Volgens het blad *Quote* is hij de rijkste man van Venlo. Hij investeert miljoenen in een siliciumfabriek (grondstof voor zonnecellen) in het Amerikaanse Trenton. Scheuten maakt klassieke zonnepanelen, maar experimenteert ook met een nieuw soort: van glasbalietjes op folie die je uit kunt rollen en eigens op kunt plakken. Hij woont zelf in een nul-energiehuis.

Hoogleraar Natuurkunde en samenleving (1947)

Toen het IPCC, het klimaatpanel van de Verenigde Naties de Nobelprijs won, kreeg Wim Turkenburg een schriftelijk bedankje voor zijn bijdrage. De hoogleraar natuurwetenschap en samenleving heeft talloze publicaties op zijn naam staan. Zijn stokpaardje: overheid en wetenschap moeten burgers serieus nemen. Dat was bij de discussie over kernenergie zijn pleidooi en nu weer bij de ondergrondse opslag van CO₂ onder woonwijken. Niet doen als de burger het onveilig vindt, zegt Turkenburg. Momenteel is hij directeur van het Copernicus Instituut voor Duurzame Ontwikkeling en Innovatie van de Universiteit Utrecht. Lid van de Raad van Toezicht van het Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) te Petten.

Oud-politicus (1957)

Duyvendak moest onlangs aftreden vanwege zijn activereden dat hij zelf onthulde met zijn boek 'Klimaatactivist in de politiek'. De veelgeprezen politicus heeft - hardcore links - de tijd niet echt mee: hij was kraker, hij was als voorzitter van Milieudefensie begin jaren negentig voor harde actie (nog niet is voorkomen dat ballonnen met zilverpapier zijn opgelaten om het luchtverkeer op Schiphol te verstoren). Sommige media blijven hem maar in verband brengen met RAKA. Het panel denkt echter dat Duyvendak de handschoen weer op moet pakken en zijn brutaliteit, charisma en enorme netwerk verder moet inzetten voor een duurzame Nederland. Dat hij niet helemaal verslagen is bleek onlangs uit een paginagroot artikel in de *Volkskrant* over de kredietcrisis.

77

Sylvia Borren

Hoofd Worldconnectors (1950)

Sylvia Borren koppelde als directeur van Oxfam Novib internationale betrokkenheid aan duurzame-heid in ecologische zin. Ze vertrok vorig jaar na bijna tien jaar. Ze was bestuurslid bij het COC waar ze diverse internationale groepen opzette. Momenteel is Borren de trekker van de Worldconnectors, een groep van betrokken en prominente Nederlanders uit alle sectoren van de samenleving die zich inzetten voor een duurzame, rechtvaardige en vreedzame wereld. Borren groeide op Nieuw-Zeeland waar haar vader voor Philips werkte. Haar strijdlust voor rechtvaardigheid is, zo zegt ze, begonnen in het toen nog conservatieve Nieuw-Zeeland. Homoseksualiteit werd er niet geaccepteerd. Ze is lid van de Adviesraad Internationale Vraagstukken van de regering.

78

Coen de Ruiter

Directeur Max Havelaar (1969)

Onder leiding van pragmaticus Coen de Ruiter is het aantal producten met het Max Havelaar-keurmerk in Nederland in een paar jaar tijd verdubbeld. Ook in het buitenland prijkt het keurmerk op steeds meer bananen en koffiepakken. Ongeveer twintig westerse landen gebruiken het keurmerk. Dit jaar wordt naar schatting zo'n 3 miljard euro aan goederen onder het logo van Max Havelaar op de markt gebracht. De Ruiter sloot onlangs de deal met Verkade dat helemaal fairtrade is geworden. Hij is sinds 2005 directeur van Max Havelaar, daarvoor bekleedde hij diverse functies bij Unilever en Unox.

Max Havelaar is een zelfstandige stichting en is in 1988 opgericht door directeur van Solidaridad, Nico Roozen (10).

79

Thomas van Slobbe

Oprichter stichting WAARDE (1957)

Scharrelkind, vlechtweg, smulbos: publicist Thomas van Slobbe met zijn stichting WAARDE wil met spel-se ideeën mensen meer bij de natuur betrekken. Het smulbos is spottend in het nieuws gekomen als bos voor allochtonen. Van Slobbe vond dat hij verkeerd was begrepen, en introduceerde daarop de krete: lekker landschap. Bedoeld voor iedereen om bessen en bramen te plukken.

Hij kreeg veel aandacht voor zijn zorgen over de vervreemding van kinderen met de natuur en de actie Bomen voor koelen: mensen kunnen een boom kopen, zodat koeien lekker in de schaduw kunnen staan. De stichting wordt gesubsidieerd en krijgt geld uit fondsen en van sponsoren.

80

Jan Juffermans

Medewerker De kleine aarde (1945)

Een wasbak waarvan de afvoer is aangesloten op zijn toilet, een bijkeuken die in de winter dienst doet als koelkast: niets is Jan Juffermans te gek als het gaat om het verkleinen van zijn eigen ecologische voetafdruk. Het zal hem een zorg zijn of de mensen hem een getenwollen zonderting vinden. Sinds de oprichting in 1968 is Juffermans medewerker bij De Kleine Aarde, centrum voor duurzame leefstijl in Boxtel. Hij schreef het boek 'Nut en noodzaak van de mondiale voetafdruk', waarin hij uitrekent hoeveel een mens mag gebruiken, wil de aarde niet uitgeput raken. Juffermans heeft nu de ideale schoenmaat bereikt, maar bij de gemiddelde Nederlander is die ruim twee keer te groot.

81

Jan Terlouw

Oud-politicus (1931)

Jan Terlouw is ambassadeur van Varkens in Nood. Hij voerde vorig jaar campagne voor Water Natuurlijk tijdens de Waterschapsverkiezingen. Water Natuurlijk, dat belangen van boeren beoogt te doorbreken en meer ruimte wil voor natuur, won onder zijn leiding glansrijk. Terlouw, de oudste in de lijst, is voorzitter van PeGO, Platform energietransitie gebouwde omgeving. Het is een van de zeven energieplatforms van SenterNovum. SenterNovum is een omvangrijke denktank van het ministerie van economische zaken. Terlouw is natuurkundige. Tussen 1971 en 1982 was de D66-er en kinderboekenschrijver, Tweede Kamerlid en minister van economische zaken. Later was hij commissaris van de koningin in Gelderland.

82

Nicolette Mak

Oprichter Valid Express (1972)

Valid Express is een Amsterdamse koeriersdienst die wordt gerund door fysiek gehandicapten en chronisch zieken. Oprichter Nicolette Mak kwam op het idee doordat haar broer, die aan een spierziekte lijdt, nergens een baan kon vinden. De sociaal ondernemer probeert ook klimaatneutraal te zijn, één auto rijdt op biogas. Ze werkt daarvoor samen met Groen vervoer BV in Leiden. Het aantal werknemers van Valid Express groeide in bijna tien jaar tijd naar 55 en er kwamen vestigingen in Den Haag en Utrecht. In 2006 richtte Mak Valid Mushroom op, een champignonkwekerij in Roemenië waar mensen werken met, zoals Mak het noemt, 'een lastig lichaam'.

83

Pierre Hupperts

Adviseur maatschappelijk ondernemen (1950)

Prinses Máxima brak met haar favoriete couturier Graciele Naam toen bleek dat zij zaken deed met Argentijnse ateliers waar werknemers onder slechte omstandigheden moesten werken. Pierre Hupperts schoot te hulp en maakte modelhuis Naam duurzaam. De veelgevraagde adviseur maatschappelijk ondernemen zorgde dat de kleine naaieries microkredieten kregen. De toestand van de werknemers verbeterde en Máxima kon de mode-ontwerper weer in haar armen sluiten. Hupperts adviseert ook de regering over de aanschaf van duurzame kantoormeubelen en dergelijke.

84

Bart van Olphen

Oprichter Fishes (1970)

Hoe hip kan duurzaam zijn? Dat laat ondernemer Bart van Olphen zien. Hij begon een duurzame viswinkel in Amsterdam-Zuid met prachtig uitgestalde verantwoord gevangen vis ('handgedoken, jingevangen of wild'). Van Olphen is de eerste viswinkel die het door het Wereld Natuurfonds ondersteunde certificaat Marine Stewardship Council (MSC) op de deur mag plakken. Hij deed hogere hotelschool, had een cateringbedrijf in Boedapest en was directeur van Vak Zuid, een hippe club in het Amsterdamse Olympisch Stadion. Van vis wist hij niets. Inmiddels gaat hij als het even kan mee met de vissers in IJsland of Amerika. Fishes heeft vier vestigingen, maar is ook een groothandel met een omzet van tien miljoen. De Fishes vis ligt in veel supermarkten.

85

Hans Eenhoorn

Oud-topman Unilever (1941)

Hans Eenhoorn plegt in de media voor een 'Green Deal': de kredietcrisis moet leiden tot een duurzamer wereld. De oud-topman van Unilever is door de VN gevraagd plannen te bedenken om de voedselcrisis het hoofd te bieden. Hij bezocht de allerarmste Afrikaanse landen: „Ik heb mensen letterlijk dood zien neervallen van de honger“, zegt hij op de site van SOS Kinderdorpen – hij zit in het bestuur van de hulporganisatie. Eenhoorn zette een schoolvoedingsproject in Ghana op, dat 500.000 kinderen dagelijks van een maaltijd voorziet. Per januari 2007 is de economie *associate professor* voor Voedselzekerheid aan de Universiteit van Wageningen. Eenhoorn maakt deel uit van een klein legioen oud-Unilevertoppers dat de wereld wil verbeteren.

86

Tom Kempenaar

Voorzitter Windunie (1965)

Van een paar boeren met windmolens in de achtertuin is de Windunie uitgegroeid tot een coöperatie die meetelt: 230 leden, 380 turbines en, voor de kenners, 400 MW energie. Dat is goed voor 250.000 huishoudens en een vijfde van de groene stroom in Nederland. De stroom gaat naar energiebedrijven, de opbrengst wordt verdeeld onder de eigenaren van de windmolens. De Winduniemolens besparen jaarlijks 400.000 ton CO₂-uitstoot. Kempenaar, die vorig jaar voorzitter werd, is tevens directeur van de schoolboerderij van de Christelijke Agrarische School in Dronten. Daar experimenteren hij en de leerlingen met biogas - en vergistingsinstallaties.

Nummer 87 staat op pagina 20

88

Teo Wams

Directeur Natuurmonumenten (1959)

Teo Wams is een spin in het web van de Nederlandse natuur- en milieuclubs. Geen tafel waar hij niet aanschuift. Hij studeerde biologie in Groningen en ging in 1984 aan het werk bij Milieudefensie. In 1997 werd Wams algemeen directeur. In 2003 stapte hij over naar Natuurmonumenten. Daar is hij directeur Natuurbeheer. Natuurmonumenten beheert 100.000 hectare, verdeeld over 345 natuurgebieden. Daarnaast is Wams lid van de VROM-Raad, die regering en parlement adviseert over een duurzame leefomgeving. Hij is voorzitter van de Raad van Toezicht van de Stichting Goed Hout en lid van de Raad van Advies Milieu Central. Tot vorig jaar was hij bestuurslid van het Centrum voor Landbouw en Milieu.

89

Gerard Oonk

Directeur Landelijke India werkgroep (1948)

Onvermoeibaar strijder tegen kinderarbeid en andere sociale misstanden in met name India. In 1980 was Gerard Oonk betrokken bij de oprichting van de Vereniging Landelijke India Werkgroep, die jivert voor betere arbeidsomstandigheden in en eerlijke handel met India. Oonk publiceert regelmatig op onlinepagina's van landelijke kranten. Onlangs bekritiseerde hij de visie dat het kastensysteem, dat miljoenen mensen tot armoede veroordeelt, een Indiase folklore is die niet door het westen veroordeeld mag worden. Oonk is ook voorzitter van MW/O-Platform, waarbij 35 maatschappelijke organisaties zijn aangesloten.